

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 498

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 13 iunie 2005

SUMAR

	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 197 din 14 aprilie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 166 alin. (3) sintagma „ <i>Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern</i> ” din Legea învățământului nr. 84/1995, precum și a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată	2-5		
			ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE
		693.	— Ordin al ministrului finanțelor publice privind aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor formularelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora 5-14
		702.	— Ordin al ministrului finanțelor publice pentru aprobarea valorilor nominale, a modelarului, a caracteristicilor și a modului de tipărire, livrare, difuzare și păstrare a timbrelor fiscale mobile 15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 197 din 14 aprilie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 166 alin. (3) sintagma „*Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern*” din Legea învățământului nr. 84/1995, precum și a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 166 alin. (3) sintagma „*Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern*”, alin. (3¹) și (3²) din Legea învățământului nr. 84/1995 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, excepție ridicată de Societatea Comercială „Georomservices” — S.A. din Ploiești în Dosarul nr. 3.721/2002 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția civilă.

La apelul nominal răspunde pentru autorul excepției domnul avocat Antonie Iorgovan, în baza delegației depuse la dosar, constatându-se lipsa celorlalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul autorului excepției solicită admiterea acesteia, întrucât consideră că textele de lege criticate, prin care se instituie o procedură administrativă de despăgubire a societății comerciale pentru imobile ce se reintegrează în patrimoniul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului și potrivit cărora despăgubirea nu este prealabilă și se stabilește în mod unilateral chiar de autoritățile publice care dispun exproprierea, încalcă prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1) și (2), art. 44 alin. (1), (2), (3) și (6) și ale art. 136 alin. (5).

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, întrucât consideră că textele de lege criticate nu contravin prevederilor din Constituție invocate ca fiind încălcate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea nr. 4.811 din 25 iunie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 3.721/2002, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională, la data de 22 noiembrie 2004, cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 166 alin. (3) sintagma „*Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern*” din Legea nr. 84/1995, republicată, precum și a**

prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Georomservices” — S.A. din Ploiești într-o cauză civilă având ca obiect recursul declarat de aceasta împotriva Deciziei civile nr. 61 din 11 iunie 2002 a Curții de Apel Ploiești — Secția civilă.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că textele de lege criticate, care prevăd etapele ce trebuie parcurse în ipoteza preluării de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului a unor imobile necesare procesului de instruire și educație, indiferent de statutul capitalului social al societății ce are calitatea de proprietar, precum și competența exclusivă a Guvernului de a stabili și de a acorda despăgubirile „pe care le crede de cuviință” pentru imobilul expropriat, contravin art. 21 alin. (1) și (2), art. 44 alin. (1), (2), (3) și (6) și art. 136 alin. (5) din Constituție. În acest sens, se arată că dispozițiile constituționale ale art. 44 alin. (6) prevăd în mod expres că stabilirea despăgubirilor necesită acordul proprietarului expropriat sau, în lipsa acestuia, intervenția instanței de judecată; or, conform ipotezei art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 110/2003, pentru imobilele deja integrate în patrimoniul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, „acordarea justei despăgubiri rămâne la bunul plac al Guvernului care nu poate fi silit de către instanța judecătorească să plătească suma reală ce reprezintă contravaloarea imobilului”. Așadar, atât art. 166 alin. (3), (3¹), (3²) din Legea nr. 84/1995, cât și art. 11 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 „instituie o procedură strict administrativă, în care sunt implicate doar autorități administrative și în care voința proprietarului expropriat de a negocia cuantumul despăgubirii sau de a se adresa puterii judecătorești pentru a obține o sumă corectă și echitabilă, nu are nici o însemnătate”. Prin acest „mod abuziv și arbitrar de a stabili cuantumul justei despăgubiri” se încalcă și alin. (1) și (2) al art. 44 din Constituție, precum și art. 136 alin. (5), „din moment ce nu este creată posibilitatea reală ca în cazul expropriării prevăzute de Legea învățământului să se primească de către proprietar o despăgubire dreaptă — deci corect calculată — și prealabilă”. Alin. (3) al art. 44 din Constituție este încălcat prin aceea că „despăgubirea ce se acordă nu este prealabilă trecerii imobilului în patrimoniul Ministerului Educației”, „din moment ce mai întâi operează reintegrarea bunului în patrimoniul expropriatorului, în baza protocolului de predare-primire, și de abia pe urmă se demarează «complexa» și «operativa» procedură de acordare a despăgubirii”.

În sfârșit, în legătură cu invocarea încălcării prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (1) și (2), se arată că textele de lege criticate împiedică persoana expropriată de a participa la procedura de stabilire a cuantumului despăgubirii și de a se adresa, în mod direct, puterii judecătorești pentru a obține recunoașterea dreptului.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția civilă nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, nici prin încheierea de sesizare și nici ca urmare a solicitării formulate în acest sens de Curtea Constituțională, prin Adresa nr. 6.698 din 2 decembrie 2004, în temeiul art. 15 din regulamentul său de organizare și funcționare.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, în legătură cu susținerea potrivit căreia textele de lege criticate reglementează „o procedură de despăgubire a societății expropriate” în care despăgubirea este „stabilită unilateral de autoritățile publice care au statutul de expropriator”, se arată că aceste dispoziții reglementează reintegrarea fără plată în patrimoniul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului a bazei materiale aferente procesului de instruire și de educație, iar nu o procedură specială de expropriere, de vreme ce statul nu a pierdut niciodată proprietatea acestor bunuri. Mai arată că în sprijinul unei asemenea opinii este și „faptul că în cuprinsul alin. (3) al art. 166 se precizează expres că aceste dispoziții nu se aplică bunurilor care au intrat în patrimoniul agenților economici privați”, așa încât nici procedura administrativă reglementată de art. 166 alin. (3), (3¹) și (3²) din Legea nr. 84/1995, prin care bunurile menționate sunt reintegrate în patrimoniul unităților aferente Ministerului Educației și Cercetării, pe baza unui protocol de predare-preluare și cu acordarea unei juste despăgubiri, nu se aplică agenților economici privați. În măsura în care bunuri de natura celor ce pot fi incluse în baza materială aferentă procesului de instruire și de educație sunt identificate în patrimoniul agenților economici privați și statul român dorește reintegrarea lor în patrimoniul unităților implicate în procesul de instruire și educare, urmează a se recurge la procedura exproprierii conform art. 44 din Constituție și Legii nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică.

În legătură cu susținerea potrivit căreia în condițiile textelor de lege criticate „despăgubirea ce se acordă nu este nici măcar prealabilă”, se consideră că aceasta nu are aceeași natură juridică cu cea acordată în cadrul procedurii de expropriere și este opțiunea legiuitorului de a stabili acordarea unei juste despăgubiri ulterior încheierii protocolului de predare-primire, astfel că despăgubirea nu trebuie să fie prealabilă.

În sfârșit, cu privire la susținerile conform cărora prin dispozițiile de lege criticate „se dorește instituirea unui caz în care puterea judecătorească nu are posibilitatea de a se pronunța în mod direct asupra despăgubirilor convenite unui proprietar expropriat”, se consideră că: art. 166 din lege nu are în vedere aplicarea unei proceduri de expropriere; art. 11 din ordonanță are în vedere imobilele preluate pe

bază de protocol de predare-primire, până la data intrării în vigoare a acesteia și pentru care Guvernul a fost obligat prin hotărâri judecătorești să emită hotărâri de acordare de despăgubiri; puterea judecătorească are posibilitatea de a se pronunța asupra acordării despăgubirilor, în cadrul procedurilor prevăzute de legea criticată.

Avocatul Poporului consideră că sesizarea Curții Constituționale nu este legală, întrucât Încheierea nr. 4.811 din 25 iunie 2004, pronunțată în Dosarul Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3.721/2002, nu cuprinde și opinia instanței de judecată. Or, din interpretarea dispozițiilor imperative ale art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, rezultă „voința legiuitorului de a acorda instanței de judecată rolul unui filtru de acces la instanța de contencios constituțional”, în același sens fiind și dispozițiile art. 146 lit. d) teza întâi din Constituție. În sfârșit, se arată că „o interpretare contrară a acestor dispoziții constituționale și legale ar duce la concluzia că instanța de judecată nu este implicată în controlul de constituționalitate, ceea ce contravine literei și spiritului prevederilor Constituției referitoare la instanța de contencios constituțional”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile reprezentantului Ministerului Public, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 166 alin. (3) sintagma „*Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern*” din Legea nr. 84/1995, republicată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 10 decembrie 1999, precum și prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 748 din 26 octombrie 2003.

Articolul 166 alin. (3) din Legea nr. 84/1995 are următorul cuprins: „[...] *Baza materială aferentă procesului de instruire și de educație, menționată la alin. (2) și realizată din fondurile statului sau din fondurile instituțiilor și întreprinderilor de stat în perioada anterioară datei de 22 decembrie 1989, se reintegrează, fără plată, în patrimoniul Ministerului Educației Naționale, al instituțiilor și unităților de învățământ și de cercetare științifică din sistemul învățământului de stat. Predarea-preluarea se face pe bază de protocol. Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern. În aceleași condiții se reintegrează fără plată și imobilele care, conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 15/1990, au trecut în patrimoniul unor societăți comerciale, indiferent de statutul capitalului social al acestora. Reintegrarea se face pe bază de protocol de predare-primire. [...]*”

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 110/2003 prevede: „*Art. 1. – Articolul 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 10 decembrie 1999, cu modificările și*

completările ulterioare, se completează cu două noi alineate, (3¹) și (3²), cu următorul cuprins:

(3¹) *Justa despăgubire prevăzută la alin. (3) se acordă, pentru fiecare caz, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului și a Ministerului Finanțelor Publice, în termen de 60 de zile de la data semnării protocolului de predare-preluare.*

(3²) *Cuantumul despăgubirii se stabilește în termen de 30 de zile de la data semnării protocolului de predare-preluare, de către o comisie de evaluare formată din reprezentanți ai Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Ministerului Administrației și Internelor, Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și ai Ministerului Finanțelor Publice, constituită prin ordin comun.*

Art. II. — (1) *Pentru imobilele preluate pe bază de protocol de predare-preluare, în conformitate cu dispozițiile art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, și pentru care Guvernul a fost obligat prin hotărâri judecătorești să emită hotărâri de acordare a justei despăgubiri, aceasta se acordă, pentru fiecare caz, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului și a Ministerului Finanțelor Publice, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.*

(2) *Cuantumul despăgubirii se stabilește în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență de către comisia de evaluare prevăzută la alin. (3²) al art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare.*

În opinia autorului excepției, dispozițiile de lege criticate contravin art. 21 alin. (1) și (2), art. 44 alin. (1), (2), (3) și (6) și art. 136 alin. (5) din Constituție, care prevăd:

— Art. 21: *„(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.*

(2) *Nici o lege nu poate îngradi exercitarea acestui drept.*” ;

— Art. 44: *„(1) Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.*

(2) *Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor numai în condițiile rezultate din aderarea României la Uniunea Europeană și din alte tratate internaționale la care România este parte, pe bază de reciprocitate, în condițiile prevăzute prin lege organică, precum și prin moștenire legală.*

(3) *Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire. [...]*

(6) *Despăgubirile prevăzute în alineatele (3) și (5) se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție.*” ;

— Art. 136: *„(5) Proprietatea privată este inviolabilă, în condițiile legii organice.*”

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea Constituțională reține următoarele:

Art. 166 alin. (3) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 10 decembrie 1999, cu modificările și completările ulterioare, prevede reintegrarea în patrimoniul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului a bazei materiale aferente procesului de instruire și de educație,

realizată din fondurile statului sau din fondurile instituțiilor și întreprinderilor de stat în perioada anterioară datei de 22 decembrie 1989, precum și a imobilelor care au trecut, conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 15/1990, în patrimoniul unor societăți comerciale. Totodată, dispune că reintegrarea se face pe bază de protocol de predare-primire, iar justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern. Autorul excepției consideră că măsura reintegrării, în condițiile prevăzute de acest text de lege, reprezintă o expropriere și, în consecință, sintagma *„Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern”* este contrară art. 44 alin. (1), (2), (3) și (6) și art. 136 alin. (5) din Constituție potrivit căreia, în condițiile legii organice, proprietatea privată este inviolabilă și nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Cu referire la aceste susțineri, Curtea constată că, în sensul prevederilor constituționale invocate, Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică reglementează cadrul legal pentru protecția, garantarea și ocrotirea dreptului de proprietate, în mod egal, indiferent de proprietar, și instituie procedurile de expropriere și stabilire a despăgubirilor. Or, nici una dintre dispozițiile textului de lege criticat nu prevede exproprierea pentru cauză de utilitate publică, cu justă și prealabilă despăgubire, potrivit cerințelor constituționale și legale arătate. Așa fiind, Curtea nu poate reține contrarietatea sintagmei *„Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern”*, cuprinsă în art. 166 alin. (3) din Legea nr. 84/1995, față de prevederile constituționale ale art. 44 alin. (1), (2), (3) și (6) și art. 136 alin. (5).

De altfel, Curtea constată că, în realitate, autorul excepției nu critică soluția legislativă cuprinsă în art. 166 alin. (3) din Legea nr. 84/1995, ci sintagma *„Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern”*, cuprinsă în textul legii menționate, precum și procedura de acordare a acesteia, instituită prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 110/2003. În esență, potrivit motivelor de neconstituționalitate formulate, textele de lege criticate: „instituie o procedură strict administrativă, în care sunt implicate doar autorități administrative și în care voința proprietarului expropriat de a negocia cuantumul despăgubirii sau de a se adresa puterii judecătorești pentru a obține o sumă corectă și echitabilă, nu are nici o însemnătate;” cuantumul „justei despăgubiri” este stabilit de Guvern în „mod abuziv și arbitrar”; „despăgubirea ce se acordă nu este prealabilă trecerii imobilului în patrimoniul Ministerului Educației”, „din moment ce mai întâi operează reintegrarea bunului în patrimoniul expropriatorului, în baza protocolului de predare-primire, și de abia pe urmă se demarează «complexa» și «operativa» procedură de acordare a despăgubirii”; împiedică persoana expropriată de a participa la procedura de stabilire a cuantumului despăgubirii și de a se adresa puterii judecătorești pentru a obține recunoașterea dreptului.

Așadar, autorul excepției invocă neconstituționalitatea unor prevederi referitoare la acordarea, de către Guvern, a justei despăgubiri și procedura stabilită pentru aceasta. În legătură cu aceste susțineri, Curtea constată că prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, legiuitorul a instituit o procedură administrativă specială, care să conducă la

reintegrarea, fără plată, a bazei materiale aferente procesului de instruire și educație în patrimoniul Ministerului Educației și Cercetării, instituțiilor și unităților de învățământ și de cercetare științifică din sistemul învățământului de stat. Or, faptul că prin lege se stabilesc modalitățile de reintegrare a bazei materiale și de acordare a justei despăgubiri nu constituie o problemă de constituționalitate, ci o opțiune a legiuitorului, în legătură cu care Curtea Constituțională nu este competentă să se pronunțe. Așa fiind, excepția de neconstituționalitate ridicată urmează a fi respinsă, întrucât Curtea nu poate reține că prin textele de lege criticate sunt încălcate prevederile art. 21 alin. (1) și (2), art. 44 alin. (1), (2), (3) și (6) și art. 136 alin. (5) din Constituție.

În sfârșit, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care Societatea Comercială „Georomservices” — S.A. din Ploiești a solicitat

instanței de judecată obligarea Guvernului României la plata justei despăgubiri, în temeiul art. 166 din Legea nr. 84/1995, pentru imobilul său din municipiul Ploiești, str. Traian nr. 28. Prin Hotărârea Guvernului nr. 969 din 15 iunie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 592 din 1 iulie 2004, adoptată în temeiul art. 108 din Constituție și al art. II alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, s-a aprobat Societății Comerciale „Georomservices” — S.A. plata justei despăgubiri pentru imobilul preluat în domeniul public al municipiului Ploiești și în administrarea Consiliului Local al Municipiului Ploiești. Pentru plată, prin hotărâre, se dispune efectuarea modificărilor corespunzătoare în structura bugetului de stat pe anul 2004 și în volumul și structura bugetului Ministerului Educației și Cercetării pe anul 2004.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 166 alin. (3) sintagma „*Justa despăgubire se acordă, după caz, de Guvern*” din Legea învățământului nr. 84/1995, precum și a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2003 pentru completarea art. 166 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, excepție ridicată de Societatea Comercială „Georomservices” — S.A. din Ploiești în Dosarul nr. 3.721/2002 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 14 aprilie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent șef,
Gabriela Dragomirescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN

**privind aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor
formulelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice
privind întocmirea și utilizarea acestora**

În temeiul prevederilor art. 11 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 208/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice și a Agenției Naționale de Administrare Fiscală,

în baza prevederilor art. 1 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor formulelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă modelele formularelor specifice cu regim special privind activitatea financiară și contabilă și normele privind întocmirea și utilizarea acestora, prevăzute în anexele nr. 1—4*) care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — (1) În baza art. 155 alin. (8) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, factura fiscală trebuie să cuprindă obligatoriu următoarele elemente:

- seria și numărul facturii;
- data emiterii facturii;
- numele, adresa și codul de identificare fiscală ale persoanei care emite factura;
- numele, adresa și codul de identificare fiscală, după caz, ale beneficiarului de bunuri sau servicii;
- denumirea și cantitatea bunurilor livrate, denumirea serviciilor prestate;
- prețul unitar fără taxa pe valoarea adăugată și baza de impozitare pentru fiecare cotă de scutire;
- cota de taxă pe valoarea adăugată aplicată sau mențiunile: scutit cu drept de deducere, scutit fără drept de deducere, neimpozabil, supus regulilor speciale, după caz. Pentru operațiunile supuse taxării inverse se menționează obligatoriu „taxare inversă“;
- suma taxei pe valoarea adăugată de plată, pentru operațiunile taxabile, cu excepția cazurilor în care se aplică reguli speciale prevăzute prin norme metodologice.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și:

- modelelor de factură fiscală, aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice în baza art. 1 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor formularelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora, care nu au fost prevăzute la data aprobării lor cu elementele menționate la alin. (1);
- celorlalte formulare cu regim special, utilizate la deducerea taxei pe valoarea adăugată, aprobate prin ordine ale ministrului finanțelor publice în baza art. 1 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 831/1997.

Art. 3. — Documentele justificative și financiar-contabile emise către persoanele fizice cărora li s-au stabilit prin lege

anumite facilități fiscale se vor completa cu elementele de identificare a acestora, astfel:

- numele și prenumele persoanei fizice se vor completa la rubrica „Cumpărător“, respectiv „Beneficiar“;
- codul numeric personal al persoanei fizice înscrise la rubrica „Cumpărător“, respectiv „Beneficiar“, se completează la rubrica „Cod fiscal“;
- adresa de domiciliu a persoanei fizice se va înscrie la rubrica „Sediul“.

Art. 4. — (1) În cazul în care pentru plata facturilor fiscale emise pentru livrare de bunuri este încheiat un contract de factoring, exemplarul al doilea al facturii respective circulă și se arhivează la societatea bancară sau la instituția financiară specializată, finanțatoare.

(2) Societatea furnizoare poate emite factura fiscală în 4 exemplare, situație în care exemplarul 4 circulă și se arhivează la compartimentul desfacere, sau va face o copie a facturii fiscale pentru compartimentul respectiv.

Art. 5. — (1) Facturile fiscale pentru prestări de servicii, precum și cele pentru livrări de bunuri de utilitate publică, cum sunt: energia electrică, energia termică, gazele naturale, apa și altele de aceeași natură, nu intră sub incidența art. 3 alin. (2) din Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 29/2003 privind aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor formularelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora.

(2) Pentru facturile fiscale prevăzute la alin. (1) nu este obligatorie înscrierea elementelor menționate la rubrica privind expediția, și anume: numele delegatului, datele de identificare a acestuia și semnătura.

Art. 6. — Direcția de reglementări contabile va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Ionel Popescu

București, 30 mai 2005.
Nr. 693.

*) Anexele nr. 1—4 sunt reproduse în facsimil.

Seria nr.

Furnizor:

Nr. ord.reg.com./an:.....

A.F./C.U.I.:

Sediul:

Județul:

Contul:

Banca :

Capital social:

Client:

(denumire,
formă juridică

A.F./C.U.I:

Sediul:

FACTURA FISCALĂ

Data(ziua,luna,anul)

Cota TVA

Denumire serviciu	Nr. bon fiscal	Valoare totală (exclusiv TVA)	Valoarea TVA	Total valoare (inclusiv TVA)
Transport taxi persoane/bunuri				

Aprobat prin OMFP nr.

Cod TAXI 14-4-10/A

**FACTURA FISCALĂ
(cod TAXI 14-4-10/A)**

Formular cu regim special de tipărire, înscriere și numerotare.

Factura fiscală (cod TAXI 14-4-10/A) se întocmește numai de către plătitorii de TVA.

1. Servește ca:

- document justificativ de înregistrare în contabilitatea beneficiarului a cheltuielilor aferente transportului de persoane sau bunuri în regim de taxi;

- document pe baza căruia se deduce taxa pe valoarea adăugată.

2. Se întocmește în 2 exemplare, la cererea beneficiarului de transport de persoane sau bunuri în regim de taxi;

3. Circulă la beneficiar, la compartimentul financiar-contabil, pentru înregistrarea în contabilitate a cheltuielilor aferente și a înregistrării acesteia în Jurnalul de cumpărări (cod 14-6-17/b), în vederea deducerii taxei pe valoarea adăugată.

4. Se arhivează:

- exemplarul 1, la beneficiar, la compartimentul financiar- contabil;

- exemplarul 2, la unitatea prestatoare de servicii, la compartimentul financiar-contabil.

Serie.....	Număr
Factura Fiscală	
Data	
Furnizor	
Subunitatea	
Cod fiscal	
ORC	
Adresa	
Capital social	
Din care vărsat	
Banca	
Cont	
Beneficiar	
Codul fiscal	
ORC	
Adresa	
Banca	
Cont	
Cod client	
Contract	
Denumire servicii	
Perioada	
Cantitate- luni	
Preț unitar	
Valoare	
TVA	
Total valoare	
Total TVA	
Total factură	
Rată schimb ROL/USD	

Aprobat prin OMFP nr

Cod TV 14-4-10/aA

Factura Fiscală
(cod TV- 14-4-10/aA)

Formular cu regim special de tipărire, inseriere și numerotare.

Factura fiscală (cod TV 14-4-10/aA) se întocmește numai de către persoanele impozabile înregistrate ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată.

1. Factura se întocmește de către serviciul facturare, pentru serviciile oferite clienților, pe baza datelor înregistrate în programul de gestiune a abonaților și în centralele de telecomunicații. Serviciile prestate clienților pot fi: televiziune prin cablu TV, televiziune prin satelit, servicii de acces la internet și transmisiuni de date, inclusiv prin rețele de cablu TV, telefonie fixă, inclusiv prin rețele de cablu TV, alte servicii de comunicații electronice, inclusiv servicii care se achită cu cartele preplătite (TV prin satelit, internet, telefonie etc.), chirie echipamente, diverse taxe accesorii, cum ar fi: instalare, conectare, reconectare și alte servicii conexe.

2. Servește ca:

- document de decontare pentru serviciile prestate și facturate;
- document justificativ de înregistrare în contabilitatea furnizorului și a clientului.

3. Circulă la :

- beneficiar, exemplarul 1;
- compartimentul financiar-contabil al societății emitente, exemplarul 2;
- departamentul de urmărire și evidență analitică a clienților, exemplarul 2;
- la persoanele autorizate să depună încasări, exemplarul 2.

4. Se arhivează:

- la beneficiar, exemplarul 1;
- la unitatea prestatoare, exemplarul 2.

FACTURĂ FISCALĂ

Seria:
 Nr. factură:

Data emiterii:
 Scadenta la data de:

S.C.

Furnizor:

Adresă:
 C.U.I.:
 Nr.ord.reg.com./an:.....
 Cap. Social subscris și varsat

C.U.I.:
 Nr.ord.reg.com./an:.....

Cont:
 Bancă:
 (Unitatea teritorială).....
 Adresă:
 Telefon :

Client:

Adresă:

Cod fiscal:

Cont:

Banca:

Cod client:

Perioadă de facturare:

ID factura:

Nr. crt.	Denumire servicii facturate	Valoare fără TVA	T.V.A.%
	Temei legal tarif: Ordinul ANRE nr.....		
		Total :	
		Total de plată

Aprobat prin OMFP nr.....

Cod Electricitate 14-4-10/A

ANEXA LA FACTURA FISCALĂ

Furnizor:

(Unitatea teritorială).....

Seria:

Nr. factură:

Data emiterii:

Perioada:

Client:

Nr. contract / Cod consumator	Denumire loc consum / Tip consum pe punct de măsură / Tip tarif	Serie contor	Const. grup masura	Index nou	Index vechi	Cantitate	UM	Pret unitar fara TVA	Valoare fără T.V.A.	Valoare cu T.V.A.	Valoare T.V.A.

FACTURA FISCALA

(pentru persoane juridice)
(cod Electricitate 14-4-10/A)

Formular cu regim special de înscriere și de numerotare.

1. Servește ca:

- document pe baza căruia se întocmește instrumentul de decontare a energiei electrice livrate consumatorilor, persoane juridice, a prestărilor de servicii efectuate și a taxei radio și TV încasate;
- document justificativ de înregistrare în contabilitatea furnizorului și a cumpărătorului.

2. Se întocmește: în 2 exemplare, la livrarea energiei electrice și/sau a prestărilor de servicii, de către compartimentul de furnizare a energiei electrice.

3. Circulă:

- la furnizor:
 - la compartimentul financiar-contabilitate pentru înregistrarea în contabilitate (exemplarul 2)
- la cumpărător:
 - la persoana desemnată a consumatorului pentru verificarea consumului facturat și acordarea acceptului pentru plată;
 - la compartimentul care efectuează operațiunea de control financiar preventiv pentru acordarea vizei, dacă este cazul;
 - la compartimentul financiar-contabilitate pentru înregistrarea în contabilitate și pentru efectuarea plății.

4. Se arhivează:

- la furnizor:
 - la compartimentul financiar-contabilitate (exemplarul 2)
- la cumpărător:
 - la compartimentul financiar-contabilitate (exemplarul 1)

5. Anexa la factura fiscală pentru persoane juridice:

- se atașează fiecărei facturi fiscale pentru persoane juridice câte o anexă pentru explicitarea datelor de facturare, pe servicii facturate. Datele totale pentru fiecare serviciu facturat și totalul de plată se regăsesc și pe factura fiscală.
- se întocmește, circulă și se arhivează împreună cu factura fiscală.

FACTURA FISCALĂ
(pentru persoane juridice)
(cod Electricitate 14-4-10/aA)

Formular cu regim special de înscriere și de numerotare.

1. Servește ca:

- document pe baza căruia se întocmește instrumentul de decontare a energiei electrice livrate consumatorilor, persoane juridice, a prestărilor de servicii efectuate și a taxelor încasate;

- document justificativ de înregistrare în contabilitatea furnizorului și a cumpărătorului.

2. Se întocmește: în două exemplare; de către compartimentul de furnizare a energiei electrice.

3. Circulă:

• la furnizor (exemplarul 2):

- la compartimentul financiar-contabilitate pentru înregistrarea în contabilitate;

• la cumpărător (exemplarul 1):

- la persoana desemnată a consumatorului pentru verificarea consumului facturat și acordarea acceptului pentru plată;

- la compartimentul care efectuează operațiunea de control financiar preventiv pentru acordarea vizei, dacă este cazul;

- la compartimentul financiar-contabilitate pentru înregistrarea în contabilitate și pentru efectuarea plății.

4. Se arhivează:

• la furnizor (exemplarul 2):

- la compartimentul financiar-contabilitate;

• la cumpărător (exemplarul 1):

- la compartimentul financiar-contabilitate.

5. Anexa la factura de agenți economici:

- se atașează fiecărei facturi fiscale pentru agenții economici, câte o anexă pentru explicitarea datelor de facturare, pe produse și servicii facturate și pe locuri de consum. Datele totale pentru fiecare produs sau serviciu facturat și totalul de plată se găsesc pe factura fiscală.

- se întocmește, circulă și se arhivează împreună cu factura fiscală.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN**pentru aprobarea valorilor nominale, a modelarului, a caracteristicilor și a modului de tipărire, livrare, difuzare și păstrare a timbrelor fiscale mobile**

În temeiul art. 11 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 208/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice și a Agenției Naționale de Administrare Fiscală,

în aplicarea dispozițiilor art. 6 alin. 3 din Decretul nr. 199/1955 privind taxele de timbru, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 7 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 199/2000 privind înființarea Companiei Naționale „Imprimeria Națională” — S.A., aprobată cu modificări prin Legea nr. 402/2001, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă valorile nominale ale timbrelor fiscale mobile, prevăzute în modelarul cuprins în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Caracteristicile timbrelor fiscale mobile, condițiile de tipărire și de livrare a acestora sunt prezentate în caietul de sarcini cuprins în anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — Timbrele fiscale mobile se tipăresc de Ministerul Finanțelor Publice prin Compania Națională „Imprimeria Națională” — S.A., în condițiile stabilite prin prezentul ordin.

Art. 4. — Difuzarea și comercializarea timbrelor fiscale mobile se fac de Compania Națională „Poșta Română” — S.A., în condițiile stabilite de comun acord cu Ministerul Finanțelor Publice.

Art. 5. — Timbrele fiscale mobile aflate în circulație la data intrării în vigoare a prezentului ordin se vor utiliza până la epuizarea stocurilor, dar nu mai târziu de

31 decembrie 2006, cu excepția timbrelor fiscale mobile cu valori nominale de 50 lei, 100 lei, 200 lei și 500 lei, care se scot din circulație începând cu această dată.

Art. 6. — Sarcinile privind ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentului ordin, precum și cele privind stabilirea necesarului și a programului de tipărire a timbrelor fiscale mobile, urmărirea periodică a mișcării stocurilor de timbre fiscale mobile tipărite, difuzate și vândute revin Direcției generale a serviciilor administrative, patrimoniu și arhivare.

Art. 7. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 519/2002 pentru aprobarea valorilor nominale, a modelarului, a caracteristicilor și a modului de tipărire, livrare, difuzare și păstrare a timbrelor fiscale mobile, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 18 aprilie 2002.

Art. 8. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul finanțelor publice,
Doina-Elena Dascălu,
secretar de stat

București, 30 mai 2005.
Nr. 702.

*ANEXA Nr. 1**

MODELARUL
valorii nominale a timbrelor fiscale mobile
2005

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

CAIET DE SARCINI

privind caracteristicile, condițiile de tipărire și de livrare a timbrelor fiscale mobile

La tipărirea timbrelor fiscale mobile se impun următoarele condiții:

1. Timbrul va fi compus din două piese, respectiv timbrul propriu-zis și matca, detașabile una de cealaltă prin perforatură.

2. Timbrul va avea formatul de 2 x 23 x 40 mm, dimensiunile înțelegându-se pe perforatură.

3. Timbrele se pun în circulație în coli a câte 25 de bucăți perforate, prin bucată înțelegându-se timbrul și matca.

4. Imprimarea se face prin procedeul de tipar ofset, pe hârtie de celuloză albită 100%, fără înălbitori optici și având în structură melanj fluorescent. Greutatea hârtiei este de 70 g/mp, cu o toleranță de +/-4%. Prin gumare, hârtia câștigă în greutate circa 20%.

5. Desenul timbrului va avea dimensiunile de 37 x 20 mm, iar cifrele vor avea corp de 11,7 puncte și font Eras Bd BT, conform modelului comandat.

6. Timbrul va cuprinde două părți:

— partea din dreapta (timbrul propriu-zis) va conține stema României înconjurată de un element ghiloș și valoarea;

— partea din stânga (matca) va conține un fond de siguranță și se va înscrie cuvântul „MATCA” cu majuscule.

7. În partea dreaptă (timbrul propriu-zis) se înscriu cu majuscule cuvintele „ROMÂNIA” și „TIMBRU FISCAL”.

8. În partea stângă (matca) se înscriu cu majuscule cuvintele „ACEASTĂ PARTE A TIMBRULUI FISCAL DE LEI RĂMÂNE LA DOSAR”.

9. Cele două piese ale timbrului (timbrul propriu-zis și matca) vor fi despărțite prin cuvintele „MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE”, cu majuscule, scrisul începând din partea inferioară către partea superioară a timbrului.

Pe acest text cade perforatura care detașează cele două piese ale timbrului.

10. Întregul desen va fi imprimat pe un fond de siguranță lineară, ghiloșat.

11. Desenele care poartă valoarea, precum și fondurile de siguranță vor fi aceleași pentru toate valorile, fiind diferită numai culoarea cu care sunt imprimate, după cum urmează:

— la valoarea de 10 bani fondul va avea culoarea albastru-deschis, iar cifrele care indică valoarea vor avea culoarea albastru-închis;

— la valoarea de 20 de bani fondul va avea culoarea galben-verzui, iar cifrele care indică valoarea vor avea culoarea gri;

— la valoarea de 50 de bani fondul va avea culoarea verde, iar cifrele care indică valoarea vor avea culoarea albastru;

— la valoarea de 1 leu fondul va avea culoarea violet, iar cifrele care indică valoarea vor avea culoarea albastru;

— la valoarea de 2 lei fondul va avea culoarea galben, iar cifrele care indică valoarea vor avea culoarea maro;

— la valoarea de 3 lei fondul va avea culoarea roz, iar cifrele care indică valoarea vor avea culoarea roșu.

12. Pe parcursul procesului tehnologic se va asigura securitatea produsului.

13. Livrarea timbrelor fiscale mobile se va face în pachete de 1.000 de coli înseriate, verificate cantitativ și calitativ, ambalate în cutii de carton.

14. Transportul, depozitarea, conservarea și comercializarea timbrelor fiscale mobile se vor face în condiții corespunzătoare pentru a se asigura integritatea cantitativă și calitativă a acestora.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
 IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23
 Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

